

seniorAKTUELLT

NUMMER 03/04-2019

KRISTDEMOKRATISKA SENIORFÖRBUNDETS TIDNING

**Dags för en äldre-
boendegaranti** sid 2

**Lär känna dina
ordförande** sid 12

**KD Senior påverkar
i Europa** sid 14

Tema boende:

Bra förslag finns

– använd dem!

sid 3

Hög tid för en äldreboendegaranti

Det var när jag som 48-årigt kommunalråd med ansvar för äldrefrågorna i Örebro blev varse hur viktigt det är med bostäder för äldre. En dag ringde en äldre man till mig och berättade om hans och hans frus svåra situation. På grund av sjukdom hade de svårt att klara sig i sin bostad och vädjade om min hjälp.

Biståndsbedömare hade kommit till slutsatsen att de inte hade tillräckliga behov av ett vårdboende, särskilt boende. Jag ringde då till ett av stadens privata seniorboenden och bad dem sträcka ut en hand för att hjälpa paret. Svaret jag fick var att de var för gamla för att flytta in i deras seniorboende. De skulle ha ställt sig i kö långt tidigare! Då fick jag upp ögonen för hur viktigt det var för kommunen att planera för bostäder för äldre. Det bör finnas bostäder för olika situationer i livet.

Vi har haft två viktiga utredningar om bostäder för äldre. 2008 överlämnade Äldrelegationen sitt betänkan-

de Bo bra hela livet. Äldrelegationen konstaterade att behovet av bostäder anpassade till den åldrande människan kommer att bli mycket stort i tiden framöver. Många kommuner saknade möjligheter att möta många äldres behov. Äldreminister Maria Larsson (KD) tog tag i betänkandets slutsatser och gick vidare med dessa.

Nästa viktiga utredning för vilken Ewa Samuelsson (KD) var ordförande var *Bostäder att bo kvar i*. Viktiga frågor som utredningen ställde var: "Hur ska behovet av bostäder för äldre människor kunna tillgodoses framöver" och "Vilka hinder finns?".

Utredningen föreslog åtgärder för att underlätta för äldre personer att inneha och skaffa sig en lämplig bostad. Kommunernas möjligheter att möta behoven för en växande äldre befolkning skulle förbättras. Nu var året 2015 och en rödgrön regering hade tillträtt. Resultat har till stor del uteblivit!

Seniorer är ingen homogen grupp. Önskemålen och behoven skiftar. Det måste därför finnas alternativ. De olika politiska nivåerna har ett stort ansvar för att detta kommer till stånd. Det behövs kommunala och privata boende, hyresrätter och bostadsrätter. Och när behoven blir stora måste det finnas särskilda boenden.

KD vill införa en äldreboendegaranti där varje person över 85 år har en lagstadgad rätt att få en plats på ett äldreboende när och om de så vill. Hade en sådan lagstiftning varit på plats när den äldre mannen ringde till mig, när jag var ett relativt ungt kommunalråd, skulle hans bekymmer fått en snabb lösning.

LARS O. MOLIN
Förbundsordförande
KD Senior

Spännande seniorting 17 april 2020

I samband med förbundets årsmöte, Seniortinget 2020, kommer KD Senior att bjuda in till ett intressant seminarium i Örebro. Det vänder sig till seniorer, förtroendevalda

och andra som vill samtala och rådslå om aktuella seniorpolitiska frågor. Mer info kommer! Boka fredagen 17 april i din kalender!

LARS O. MOLIN, förbundsordförande

Utredningen som försvann

Vi vet att det kommer att behövas fler boenden för äldre i framtiden. Men enligt Boverkets senaste rapport har 127 kommuner av 280 som svarat, brist på boendeplatser för äldre i dag och kommunernas ekonomi är kass.

Behovet av vård- och omsorgsboenden har minskat jämfört med för tio år sedan, trots att antalet äldre är större. En förklaring är att fler kan och vill bo kvar hemma och med dagens teknik, vård och omsorg är möjligheterna goda.

Men det finns hinder, och tillgängligheten i ett äldre bostadsbestånd är ett.

Uppdrag att utreda

Ewa Samuelsson, KD, har varit äldreborgarråd och biträdande socialborgarråd under olika perioder i Stockholm stadshus, åren 2002–2014. Som socialborgarråd fick hon våren 2014 i uppdrag av bostadsminister Stefan Attefall, KD, att utreda bostäder för äldre. Uppdraget fortsatte efter regeringsskiftet samma år och i oktober 2015 lämnade hon över ett betänkande till äldreminister Åsa Regnér, S, och bostadsminister Mehmet Kaplan, MP.

Betänkandet har namnet *Bostäder att bo kvar i - Bygg för gemenskap i tillgänglighets-smarta boendemiljöer*.

I direktivet ingick att kartlägga hinder och dess orsaker, för anpassade boenden för äldre, och att föreslå åtgärder för att förbättra förutsättningarna, både för enskilda och kommuner.

Ewa Samuelsson och sekre-

rare Ulrika Hägred gjorde besök runt om i Sverige, lyssnade in behoven och tog del av goda och dåliga exempel.

Tillgänglighet ett nyckelord

Det resulterade i en gedigen utredning med förslag på åtgärder, varav en handlar om att underlätta för äldre att bo kvar eller flytta till en bostad att åldras i. Här är tillgänglighet ett nyckelord. Ett område som Ewa Samuelsson var väl förtrogen med. Som borgarråd hade hon ansvar för tillgänglighetsfrågor i Stockholm stad.

– Många vill bo kvar i sin lägenhet eller villa, men det är omöjligt om det saknas hiss, om kök och badrum finns på ett våningsplan och sovrum på ett annat, eller om badrummet är trångt, säger hon.

Många som kan tänka sig att byta bostad vill helst bo kvar i området. Då är förtätning, att bygga anpassade bostäder där

det bor många äldre, en lösning.

Med god tillgänglighet blir behovet av hemtjänst mindre. Den som kan ta sig till butiken slipper anlita hemtjänst för köp av dagligvaror. Och kommer ut bland människor, vilket ger ökad livskvalitet.

– Ju större behov av hemtjänst, desto fler personer är inblandade. Det blir både jobbigt och dyrt, säger Ewa Samuelsson.

– Tänk att vara beroende av hemtjänst för att gå ut med soporna. Såna exempel stötte vi på.

Det behövs kartläggning av behov i kommunerna, stimulanspengar för att bygga trygghetsboenden, bidrag för att installera hiss i äldre fastigheter. Utredningen innehåller många matnyttiga förslag på reformer.

Svagt intresse

Vad hände då med betänkandet, som överlämnades i oktober 2015?

Just ingenting.

Intresset för boendefrågor för äldre var inte stort hos Regnér och Kaplan.

Kaplan efterträddes av en lika ointresserad bostadsminister, Peter Eriksson, MP.

I dag har vi nya ministrar. Hitills har de inte varit initiativrika på området men Ewa Samuelssons utredning är fortfarande högaktuell.

KD Senior föreslår att den skyndsamt plockas fram och kommer till användning.

MARIA WILHELMSON

FOTO: KRISTINERANTENNA/STOCKHOLM

Erik Slottnér blev arvoderad vice gruppleddare hos äldreborgarråd Ewa Samuelsson i Stockholm stad år 2010. Idag är han äldre- och trygghetsborgarråd. Han har även varit ordförande för KDU.

"Det behövs hyresrätter som pensionärer har råd med"

STOCKHOLM HAR FLERA olika sorters boenden för seniorer att bjuda på, och man har en plan för att bygga fler. För det kommer att behövas. Gruppen i åldern 80 plus kommer att ha fördubblats till år 2040. Därför har man precis antagit en Äldreboendeplan för huvudstaden.

Men Erik Slottnér, ansvarigt äldreborgarråd, saknar något: Hyresrätter i seniorboenden som pensionärer med låga eller medelhöga pensioner har råd med.

Det skulle han som KD-politiker gärna vilja medverka till.

Sedan valet 2018 har KD fem mandat i Stockholms stadshus. Partiet ökade från två mandat 2014 och för första gången röstade fler stockholmare på KD i kommunvalet än i riksdagsvalet.

Ett förtroende som förpliktigar. Erik Slottnér är äldre- och trygghetsborgarråd, och styr tillsammans med M, L, C och MP.

Äldreborgarråd är ett ansvarsfullt uppdrag i Sveriges största kommun, med knappt en miljon invånare.

BOENDE FÖR ÄLDRE

Även om gruppen över 80 år har minskat under flera år, har seniorerna mellan 65 och 80 år ökat i antal. Om några år är många i stort behov av boende anpassat för äldre: bo kvar hemma med hemtjänst, i seniorboende med möjlighet till aktiviteter och gemenskap, i servicehus eller i vård- och omsorgsboende (även kallat särskilt boende).

Man räknar med att cirka 150 000 personer ska vara 65 år fyllda år 2020 och av dessa kom-

mer 35 000 personer vara över 80 år.

Fram till 2040 väntas gruppen över 80 ha fördubblats, då är de cirka 72 000 personer.

Alla behöver någonstans att bo och omflyttningar i kommunen är önskvärt. Därför har kommunstyrelsen nyligen antagit en detaljerad Äldreboendeplan för Stockholm som sträcker sig fram till år 2040. Den innehåller planer för vård- och omsorgsboenden, servicehus och seniorboenden. De sistnämnda kallas i en del andra kommuner för trygghetsboenden.

Vård- och omsorgsboenden och servicehus är biståndsbedömda boenden i enlighet med socialtjänstlagen.

Seniorboenden är det inte. De fungerar som andra hyres- eller bostadsrätter, men med åldersgräns.

MÅNGA OLIKA

– Alla sorters boenden behövs, poängterar Erik Slottnér, både i privat och offentlig regi, både hyresrätter och bostadsrätter, och med olika profil.

Profilboenden finns för personer med någon form av gemensam diagnos eller funktionsnedsättning.

Det finns behov av profilerade boenden för äldre med psykiatrisk problematik, eller missbruk också.

VILL HA GEMENSKAP

Till seniorboenden flyttar företrädesvis personer som söker gemenskap och kanske har somatiska besvär. De vill flytta ifrån fastigheter utan hiss, och med för trånga badrum, där de har svårt att ha en fungerande vardag och svårt att ta sig ut.

Någon kan ha förlorat sin livspartner och är, eller riskerar att bli, isolerad. I senior-

boendet finns möjligheter till olika aktiviteter, här kan finnas en husvärd som stimulerar och stöttar men det ingår ingen omvårdnad. I de kommunala seniorboendena ska man ha fyllt 65 år för att få hyra lägenhet. De privata kan ha andra åldersgränser.

PRIVAT OCH OFFENTLIG

I dag bor knappt 6 000 stockholmare i biståndsbedömda vård- och omsorgsboenden och drygt 1 000 i biståndsbedömda servicehus.

Servicehusen erbjuder viss service och trygghet, och tillgång till sjuksköterska, hemtjänst behovsprövas.

Till år 2040 behövs 2 400 nya vård- och omsorgsplacer i Stockholm och i Äldreboendeplanen finns konkreta planer för var och när.

Ambitionen är 50-50 privata huvudmän och kommunala huvudmän. För kommunens del innebär det elva nya kommunala vård- och omsorgsboenden.

Det kommer att behövas minst lika många nya platser i seniorboenden.

– Det finns en plan för dem också, men inte lika utstakat när och var, säger Erik Slottnér.

Servicehus är en äldre variant av boenden och återfinns därför i äldre fastigheter, och är otidsenligt utformade. Långa korridorer och andra outnyttjade biutor innebär dyra hyror.

– En fråga som vi måste ta ställning till mycket snart är om de ska renoveras eller om vi ska bygga nytt, säger Erik Slottnér.

VILL BO KVAR

I dag finns det faktiskt drygt 1 000 tomma platser i vård- och omsorgsboenden i Stockholm.

– Förklaringen är en kombina-

tion av att efterfrågan på platser har sjunkit eftersom gruppen äldre än 80 år har minskat, och att det varit en trend att bo kvar hemma, i enlighet med kvarboendeprincipen, förklarar Erik Slottnér.

– En princip med både för- och nackdelar, tillägger han.

– Många vill bo kvar hemma så länge de kan, och hemhjälpen har utvecklats. Men det har också blivit svårare att få en plats på ett vård- och omsorgsboende. Man försöker så långt det går att personen ska bo kvar hemma med hjälp av hemtjänsten.

– Man ska komma ihåg att det är mycket dyrt med en plats på dygnet runt-vård och omsorg. Här ska bara bo personer som har behov av att ha personal dygnet runt, säger Erik Slottnér.

FRÄMST DEMENSSJUKA

Därför är det i dag främst personer med demenssjukdomar som har plats på vård- och omsorgsboenden. När man bygger nytt blir det till exempel sex avdelningar för dementa och två för somatiskt sjuka.

Erik Slottnér säger att 85 procent brukar få en ansökan om plats på vård- och omsorgsboende beviljad.

Om man söker till biståndsbedömt boende och får avslag kan man överklaga till förvaltningsrätten.

– Det är färre som får en ansökan om att få flytta till serviceboende beviljad. Här avslås cirka 40 procent, säger han.

– Men kanske söker man till serviceboende främst för att man är missnöjd med sitt boende och det är inte skäl nog.

– Saknar man hiss eller känner sig ensam ska man söka till ett seniorboende. För att få komma ifråga för serviceboende ska man

vara beroende av omvårdnad, ha somatiska behov.

BEHÖVS FLYTTKEDJOR

I Stockholm finns det ett stort behov av så kallade flyttkedjor. Att äldre, kanske ensamstående, byter en för stor lägenhet mot en mindre och att barnfamiljer kan flytta från smått till stort.

– Det är ett problem att människor i alldeles för stora hus eller lägenheter inte har råd att flytta till mindre och mycket dyrare,

säger Erik Slottner.

– Det är ett problem som främst kan åtgärdas på en annan politisk nivå, konstaterar han, men han vill ändå lyfta ett särskilt problem i Stockholm: De höga hyrorna för seniorbostäder.

– De biståndsbedömda boendena omfattas av socialtjänstlagens förbehållsbelopp, det som innebär att man har rätt till en viss summa kvar i månaden när kostnader för måltider och boende är betalt.

Seniorboenden omfattas inte av socialtjänstlagen och förbehållsbeloppet.

Erik Slottner säger att det visserligen är bra att taket för bostadstillägget höjs, men många hyror i Stockholm ligger högre än taket och många stockholmare har låga pensioner.

– Bra seniorlägenheter till hyror under taket är något jag skulle vilja medverka till, säger han.

MARIA WILHELMSON

KD satsar på personalen

Alla som har anhöriga på vård- och omsorgsboende eller själva är omhändertagna, vet vad som skattas högre än allt annat: personalens bemötande.

I DÖDSANNONSER finns ibland en hälsning med tack till personalen, för fantastiskt omhändertagande. Inte tack för god mat, trevliga aktiviteter eller funktionell inredning. Sådant är förstås mycket viktigt, men att personalen har goda arbetsvillkor är en förutsättning för att resten ska fungera.

De som arbetar inom äldreomsorgen har sökt sig till yrket för att de "vill arbeta med människor" som det brukar uttryckas. Det innebär att bry sig om, ha tid för samtal, uppmuntra eller trösta. Inte bara mata, tvätta och lägga.

En stressad undersköterska har inte tid att låta en dement person hjälpa till med dukningen då tallrikar och glas hamnar lite fel; stressad personal orkar inte med att de boende själva tar för sig av maten, trots att de äter bättre då.

EN UNDERSKÖTERSKA som inte trivs med sin arbetssituation har inte förmåga att sitta ned och lindra någon annans ångest, och har man inte fått stöd och utbildning i att samtala om existentiella frågor, om döden och döendet, undviker man ämnet. Men undersökningar visar att många äldre vill tala om livets slut.

Det behövs bättre arbetsvillkor, högre lön, utbildning av både chefer och personal.

Det vet KD som får högst betyg av alla partier när det gäller förtroendet för äldreomsorgen. 23 procent valde KD i Inizias enkät som Aftonbladet beställt. (Oktober 2019.)

SOCIALSTYRELSENS RAPPORT om vad äldre tycker om sin omsorg 2019 har nyligen publicerats. De flesta av landets boenden finns med, privata och kommunala.

Bemötandet är en av de 26 frågorna, och skillnaderna förskräcker. Många är nöjda, men det finns boenden där färre än 50 procent tycker att de får ett bra bemötande.

Skillnaden – ojämlikheten –

över landet är ett stort problem inom äldreomsorgen liksom inom sjukvården.

Kommunerna står inför stora utmaningar när gruppen över 80 år ökar markant, medan antalet personer i arbetsför ålder inte hänger med. Då vill det till att de som är i arbetsför ålder vill arbeta i äldreomsorgen.

Några siffror: Till år 2026 behövs 26 000 nya äldreboenden och 200 000 personer behöver rekryteras, förutom de 300 000 pensionsavgångar som måste ersättas.

I AUGUSTI I ÅR startades *Undersköterskeupproret*. Undersköterskornas krav stämmer bra med KD:s politik: Bättre arbetsvillkor och arbetstider, högre lön, högre personaltäthet, vidareutbildning.

De vill också att yrket uppvärderas och renodlas. Här, liksom i sjukvårdens slutenvård, behövs personalgrupper som kan ta över sådant som tvätt och städning, så att undersköterskorna kan ägna tid åt personlig omvårdnad.

I sin budget för 2020 skjuter KD till stora belopp för vård och äldreomsorg.

MARIA WILHELMSON

**Inne men ändå ute. Ute men ändå inomhus.
Så kan man beskriva känslan i seniorboendet Bovieran.
När man kommer in från gatan öppnar sig en prunkande
trädgård. Med träd och gröna växter, många höga och
exotiska: Rena rivieran! Bougainvillan klättrar upp mot
våningsplanen som omger ljusgården.**

Boende byggt för gem

FOTO: LENNART KOLIN

Norr ljuset som flödar in genom glasvägg och tak är perfekt för måleri, och Gösta kan ha staffliet stående framme året runt.

– DET HÄR MÅSTE MAN uppleva i verkligheten för att förstå känslan, säger konstnären Gösta Berg.

Det räcker inte att se trädgården på bild. Han bor här tillsammans med

hustru Inger som instämmer:

– Det är rena paradiset! Alltid något som blommar.

Varje lägenhet har balkong och vid ytterdörren en liten uteplats. Alla uteplatser är personligt präglade, det ger ett tydligt intryck av att människor trivs här.

Gösta sitter vid sitt staffli utanför makarnas lägenhet.

Norr ljuset som flödar in genom glasvägg och tak är perfekt för måleri, och Gösta kan ha staffliet stående framme året runt. Inger har en stickning liggande på bordet.

Ute kan det snöa, men här inne blir det aldrig vinter. Här är det alltid en behaglig temperatur.

Här umgås grannarna, spelar

FOTO: LENNART KOLIN

Lars-Göran Gustafsson har varit med och startat 18 Bovieror i Sverige.

gemenskap och trivsel

boule till exempel, men de kan även boka plats för privata evenemang.

Ett kalas med 40 gäster är inga problem. Det finns gott om plats under palmerna.

Lars-Göran Gustafsson var tidigare marknadschef och har varit med och sett till så att det finns 18 boendena av detta slag i Sverige i dag. Även

han bor här, med hustru Agneta.

– Ensamhet och ofrivillig isolering är en folksjukdom i Sverige, säger han. Inte minst bland äldre.

Men här har man bokstavligen talat ansträngt sig för att bygga för gemenskap.

– Här finns träffpunkter i närmiljön, vilket är mycket viktigt, säger Lars-Göran.

FÖRUTOM TRÄDGÅRDEN finns gemensamhetslokal och även gästlägenhet. De som bor här

har hunnit samla på sig mycket av kunskaper och berättelser att dela med sig av, i samkväm och studiecirklar.

De flesta som bor här har lämnat villor. Nu slipper de skotta snö och underhålla.

Lars-Göran uppmanar människor att inte vänta för länge med att flytta.

Man får flytta in här när man fyllt 55. Han hör ibland

människor säga att de tänker vänta tills de fyllt 80.

Varför då, undrar han retoriskt. Man ska inte känna sig tvingad att flytta för att man inte klarar att bo kvar, man ska flytta för att man har kommit i en ny fas i livet, och vill leva på ett nytt sätt, kan man sammanfatta Lars-Görans inställning.

För livet och behoven förändras hela tiden.

Av den anledningen är han i dag engagerad i en vidareutveck-

Fakta:

I Örebro finns det 48 lägenheter, fördelade på tvåor och treor. Det är bostadsrätter och en trea kostar cirka två miljoner, med en avgift på cirka 5 000 kr per månad.

Den som vill bo här ska ha fyllt 55 år.

Gemenskap är ett ledord för boendeformen, med naturliga träffpunkter, inte minst i den generöst tilltagna trädgården.

ling av boendekonceptet, som kallas BoAktivt. Där finns även ett wellnesscenter med pool, gym, bastu och lounge.

För nästa generation är till exempel ett gym ett måste, säger han.

MARIA WILHELMSON

Inger Berg trivs med grönskan och blommorna i Bovierans trädgård.

Varje lägenhet har en liten personligt präglad uteplats vid ytterdörren.

Här delar man med sig av sina livserfarenheter i samkväm och studiecirklar.

Dags att se över pensionssystemet

Mot ålderism, för ökad kunskap om äldres psykiska ohälsa, dags att se över pensionssystemet och arbeta för att få med hela befolkningen i den digitala utvecklingen. Det är innehållet i fyra motioner som KD Senior har lagt till årets riksting. Här presenteras de i förkortad version.

Motion 02:45

Rusta hela befolkningen för den digitala framtiden

DIGITALA LÖSNINGAR underlättar vardagen för de flesta och bidrar till tillväxt och nya jobb. En positiv utveckling om det inte vore för att många, både människor och mindre företag, saknar tillgång till den digitala utvecklingens många fördelar. För dessa försvåras livet istället för att underlättas.

Yrkande: att PS ska verka för att minimera risken för att utvecklingen mot allt mer av digital teknik i samhället ska ställa stora grupper utanför och att väsentliga delar av landets småföretagande och näringsliv bromsas i sin verksamhet.

Motion 04:14

Upp till kamp mot ålderismen

ÅLDERISM ÄR ett annat ord för diskriminering som äldre utsätts för. Ålderismen märks i arbetslivet, inom vård och omsorg, i boende

och i politiken. Ålderismen märks också i en utbredd negativ eller osynliggörande attityd. En attityd som visar att äldre inte räknas med utan ses som en homogen massa, att äldres erfarenheter varken respekteras eller tas tillvara.

Äldres erfarenheter behövs för att skapa ett gott och tryggt samhälle för alla.

Det behövs en nationell äldrekommission för att ta itu med ålderismen och en äldreminister som kan driva på och samordna så att seniorer kan fortsätta bidra i samhället.

Yrkande: att PS får i uppdrag att verka för att fullfölja KD:s äldrepolitik med kraftfulla initiativ för att resolut bekämpa den utbredda ålderismen i det svenska samhället.

Motion 05:23

Äldres psykiska ohälsa måste tas på allvar

ÅLDER ÄR INGEN sjukdom, vare sig man är ung eller gammal. Men depression är en sjukdom som innebär stort lidande och ibland leder till självmord. Många

äldre mår psykiskt dåligt, och självmord är vanligast bland äldre.

Den psykiska ohälsan kan ta sig olika uttryck och behöva behandlas på olika sätt om man är ung, medelålders eller i livets slutskede. Okunskapen om äldres psykiska ohälsa är stor. Det är diskriminering att inte ta seniorers psykiska ohälsa på största allvar. Det behövs mer kunskap och forskning.

Yrkande: att PS får i uppdrag att verka för att tillmötesgå behovet av ett nationellt kompetenscentrum för äldrepsykiatri.

Motion 08:08

Se över pensionssystemet

VÅRA PENSIONER borde vara en av de viktigaste politiska frågorna. Men en konstruktiv debatt om pensionssystemet saknas i dag.

Dagens pensionssystem beslutades av riksdagen 1994. En pensionsgrupp tillsattes för att förvalta reformen. I dag verkar det som om frågan om pensionssystemet låsts in i pensionsgruppen.

Svenska pensioner är lägre än de i våra nordiska grannländer. Omkring 245 000 svenska pensionärer har en pension under EU:s fattigdomsgräns, cirka 12 000 kronor att leva av.

Pensioner handlar om värderingar. Den äldre generationen har rätt till en pension som ger en skälig och värdig levnadsstandard.

En debatt om pensionssystemet

är också en ideologisk debatt. Den vill vi att KD ska ta initiativ till.

Yrkande: Att PS får i uppdrag att initiera ett arbete för att lägga fram förslag hur dagens pensionssystem kan förstärkas.

Positivt beslut om medlemstidning

KD SENIOR hade lagt en femte motion, som behandlades av Partifullmäktige 11.10, då det är en organisationsmotion.

Motionen har rubriken *KD behöver en medlemstidning* och var en av fyra motioner som behandlade samma ämne: behovet av ett medlemsorgan för ökad intern kommunikation, kanske i form av en tidning.

KD senior anser i sin motion (13:02) att det saknas ett forum för information, debatt och ideologisk skolning som ett parti med den folkrörelseprägel som KD har, behöver.

Sociala mediers digitala möjligheterna till utbyte av information och debatt räcker inte.

KD Seniors Yrkande: att PS får i uppdrag att utreda möjligheten att starta en medlemstidning.

PS höll med om behovet av ökad medlemsinformation och att frågan ska utredas. PS ansåg därmed alla fyra motionerna i frågan besvarade.

Partifullmäktige gick på PS

FOTO: MARIA WILHELMSON

Partifullmäktige röstade för att frågan om en medlemstidning eller liknande organ för kommunikation ska utredas av PS.

linje, och röstade ja, med tillägget att PS på nästa PF ska redovisa arbetet med utredningen.

MARIA WILHELMSON

Lars O Molin, förbundsordförande, understök behovet av en medlemstidning som ett sammanhållande kitt i partiet.

FOTO: MARIA WILHELMSON

Lär känna dina ordförande

1. Varför är du med i KD Senior?
2. Nämn några viktiga seniorpolitiska frågor?
3. Hur ser du på KD Seniors uppgift?

LARS O MOLIN

Förbundsordförande

ÅLDER: 74

BOR: Örebro

YRKE: Civilekonom

POLITISKA UPPDRAG: Erfarenhet som tjänsteman (t ex KD:s riksdagskansli) och som politiker på lokal, regional och europeisk nivå. KF-ordförande och kommunalråd i Örebro. Ordförande för Kristdemokraternas Kommunpolitiska råd. Lars är en av initiativtagarna till partiets Kommun- och landstingspolitiska dagar.

1. – Jag är med i KD Senior för att jag ser hur viktigt det är att ta vara på livserfarenheter i den svenska politiken och att se till så att äldre har goda levnadsvillkor.

2. – Tre viktiga frågor för mig är att förbättra pensionerna, uppmärksamma den psykiska ohälsan som ofta är förknippad med ensamhet hos äldre samt att bekämpa åldersdiskrimineringen i vårt samhälle.

3. – I samhället där ungdomsperspektivet ofta får ett starkt genomslag har KD Senior en viktig

FOTO: MARIA WILHELMSSON

Från vänster: Anne-Lie Sundling, andre vice ordförande, Birgitta Södertun, förste vice ordförande och Lars O Molin, förbundsordförande.

uppgift att dela med sig av kunskap och erfarenhet som många levnadsår ger.

och kunskaper på området och vill påverka politiskt för att förbättra vård och omsorg för äldre.

BIRGITTA SÖDERTUN

Förste vice ordförande

ÅLDER: 65

BOR: Ramlösa

YRKE: Barnmorska

POLITISKA UPPDRAG: Lång erfarenhet från KD-politiskt arbete, kommunalt och regionalt. Som kommunalråd i Helsingborg hade hon ansvar för äldrepolitiska frågor och som regionråd, Region Skåne, bla ansvarig för det strategiska folkhälsoarbetet.

1. – Jag har verkat inom sjukvården och den berör främst äldre. Jag har fått mycket erfarenhet

2. – Det är viktigt med en fast läkarkontakt. Att utveckla den palliativa vården är också viktigt. Ett värdigt slut är lika viktigt som en värdig början på livet. Tyvärr får inte alla palliativ vård och omsorg i den utsträckning som behövs, och hospice finns långt ifrån till alla som önskar.

3. – Jag var barnmorska i 20 år, sedan 20 år i politiken. Jag kan inte gå tillbaka till yrket, det är för mycket nytt, men jag skulle absolut kunna bidra för att underlätta för personalen. Det måste gå att ta tillvara äldres kapacitet på olika sätt. Sådant vill jag vara med och påverka politiskt.

ANNE-LIE SUNDLING

Andre vice ordförande

ÅLDER: 66

BOR: Öckerö

YRKE: Undersköterska

POLITISKA UPPDRAG: Lång erfarenhet från kommunalt och regionalt politiskt arbete.

Anne-Lie har haft ordförandeposter för KD lokalt, kommunalt och regionalt. Som KF-ordförande, t ex. I dag är hon bl a ledamot i Revisionsdelegationen, SKL.

1. – Jag blev glad när jag fick frågan från valberedningens ordförande om jag ville kandidera till en plats i KD Senior och det var jättekul att bli vald.

– Vi behövs i partiet för att föra fram frågor som är viktiga för oss som blir och är pensionärer.

2. – Åldersdiskriminering måste upp på dagordningen, 70 är det nya 50, det får vi inte glömma.

– Vi måste ligga på om att pensionssystemet ska ses över, det finns kvar att göra där. Vi måste också få upp de äldres ensamhet på dagordningen, vi är alla olika och gillar olika. Bara för att vi blir 80+ gillar vi inte plötsligt samma saker.

3. – Seniorförbundet behövs för att sätta fokus på att seniorer finns, vi är många, vi är olika och har olika behov.

– Vi ska vara en röst inåt i partiet så att den stora gruppen äldre inte glöms bort. Det är viktigt att vi har lika stort inflytande på partiets frågor som ungdomsförbundet och kvinnoförbundet.

FOTO: MARIA WILHELMSSON

KD Seniors förbundsstyrelse sammanträder oftast i Stockholm, som här i Regionhuset.

Från flera distrikt har man hört av sig och uttryckt ett behov av förnyelse av förbundet, främst när det gäller organisationen. Många av dagens seniorer har fullt upp med olika aktiviteter och det är inte lika lätt som förr att få personer att ta på sig tidskrävande styrelseuppdrag. Därför har KD Seniors styrelse påbörjat en översyn, dels av läget i distrikten, dels av hur man skulle kunna modernisera organisationen.

Engagemanget för seniorpolitiska frågor är det inget fel på, dessa frågor är viktigare än någonsin. Men man vill engagera sig på ett nytt sätt.

– KD Senior ser på politiken med seniora ögon och ur ett seniorperspektiv. Vi ska vara Kristdemokraternas spjutspets, säger Lars O Molin, förbundsordförande.

Förbundsstyrelsen för KD Senior

Förbundsordförande:

Lars O Molin, Örebro

1:e vice ordförande:

Birgitt Södertun, Ramlösa

2:e vice ordförande:

Anne-Lie Sundling, Öckerö

Ledamöter:

Åke Berglund,

Harmånger

Christer Fjordevik, Värnamo

Bo Grafström, Kramfors

Ingemar Kalén, Hofors

Sonia Lunnergård, Sollentuna

Carina Stenbaek, Stockholm

Reidun Westberg, Stockholm

Kenneth Wirödahl, Hässleholm

Jan Erik Ågren, Uppsala

KD Senior påverkar i Europa

EUROPEAN PEOPLE'S PARTY, EPP, samlar kristdemokratiska och konservativa partier i Europaparlamentets största partigrupp. Hit hör svenska KD. Förutom 84 medlemspartier och partners består EPP av olika medlemsförbund. Ett är European Senior's Union, ESU, där KD Senior är medlem.

Leif Hallberg, fd förbundsordförande, var en av ESU:s vicepresidenter 2004-2013, och är sedan 2013 arbetande hederspresident. Han representerar också ESU i partipolitiskt obundna AGE, Europas största seniororganisation. Både ESU och AGE är lobbyorganisationer i seniorpolitiska frågor. Medlemmarna byter erfarenheter, lär av varandra och arbetar för att få gehör för seniorpolitiska frågor. För ESU särskilt i EPP, på sikt i EU-kommissionen och Europaparlamentet. Vart tredje år håller ESU kongress. I år antogs en plattform med krav på grundläggande mänskliga rättigheter för seniorer, som rätten till livslångt lärande och fortsatt tillgång till arbetslivet.

EN FRÅGA SOM kommit upp på senare år i ESU och i AGE är vikten av solidaritet mellan generationer. Man har insett nödvändigheten i att unga och äldre lyssnar bättre på varandra, samarbetar och delar ansvaret för samhällsutvecklingen.

– Ålderism, diskriminering av äldre, är en omfattande orättvisa i Europa, säger Leif Hallberg. Den formella diskrimineringen går att visa på, och i Sverige kan man anmäla till DO. Den informella är svårare att bevisa, är mer omfat-

ESU-möte i Prag 2019. Fr v: En representant från norska Senior Høyre, (Norge inte med i EU), Leena Jääskyläinen, Kansallinen Senioriliitto, Finland (viceordförande), Leif Hallberg, KD Senior, Sverige (hedersordförande) och Roland Leek, Moderata Seniorer, Sverige (tidigare ESU:s viceordförande).

tande och handlar om attityder, och är en ofta dold diskriminering.

– Som ett tredje spår i det seniorpolitiska arbetet finns Europeiska kommissionen, säger han. Det man kan kalla EU:s ”regering”.

Från den nya EU-kommissionens ledning kommer intressanta signaler om att bättre följa upp befolkningsförändringarna i Europa, inte minst att allt fler blir allt äldre och att klara ut vilka politiska åtgärder som kommer att krävas (äldrevård- och omsorg, boende, äldres demokratiska rättigheter, mm).

FÖRENTA NATIONERNA, FN, gjorde redan 1948 en universell deklaration om mänskliga rättigheter. Därefter har flera konventioner tillkommit, om kvinnors, barns, flyktingars, funktionsnedsattas med fleras rättigheter.

KD Senior anser att det fattas

en konvention för äldres mänskliga rättigheter och vill att Sverige ska driva på för en sådan konvention.

– Sedan flera år tillbaka, säger Leif Hallberg, finns en arbetsgrupp i FN:s regi med fokus på äldres mänskliga rättigheter. Arbetet handlar om att äldre måste betraktas och behandlas som fullvärdiga medlemmar i samhället, överallt.

– **MEN INTRESSET** från FN:s medlemsländer har hittills med få undantag varit svalt, konstaterar han, som ändå ser en positiv utveckling i att fler europeiska regeringar börjat få upp ögonen för den demografiska utvecklingens demokratiska utmaningar och konsekvenser. Äldres erfarenheter behövs och äldre ska omfattas av samma demokratiska rättigheter som alla andra. För allas bästa.

MARIA WILHELMSON

Rapport från rörelsen

Under våren och hösten 2019 har representanter för KD Seniors styrelse gjort besök i flera distrikt.

Det har varit uppskattade och konstruktiva möten där vi fått tillfälle att samtala med och lära känna ordföranden och medlemmar i Seniorförbundet, och ombudsmän och medlemmar i KD.

Under vintern och nästa år fortsätter besöken!

Du ordförande eller kontaktperson som är intresserad av att arrangera ett möte, mejla till info@kdsenior.se eller ring KD Seniors förbundssekreterare Maria Wilhelmson, 076 527 25 66.

Flera av KD Seniors distrikt har medverkat i mässor och bjudit in till Café Senior. Det kommer att bli fler Café Senior innan året är slut, på olika plaser i landet.

Skicka gärna bild och text från era aktiviteter, till info@kdsenior.se eller vår postadress:

KD Senior

Box 2373

103 18 Stockholm

I KD-lokalen i Jönköping möttes representanter för KD Senior, Jönköping, Kristdemokraterna i Jönköping och KD Seniors förbundsstyrelse. Samtalen handlade bland annat om behov av förnyelse av organisationen, och behovet av tillväxt på medlemssidan. Två frågor som hänger ihop!

I KD-lokalen i Malmö hade KD Senior i Skåne bjudit in KD-Senior- och KD-medlemmar, och utomstående, till ett Café Senior. Lars O Molin, förbundsordförande, höll föredrag om ålderism under rubriken Kompetent men passé?

1 vice ordförande Birgitta Södertun talade om erfarenheter från vård och omsorg.

Sprid Senior-Aktuellt!

Vill du vara med och sprida SeniorAktuellt bland vänner, grannar, arbetskamrater och andra?

Tidningen finns som pdf på hemsidan, att skriva ut eller att skicka till ett lokalt tryckeri för att beställa så många exemplar din avdelning vill distribuera.

Hemsida: kdsenior.se

Mejladress saknas

Av KD Senior har drygt hälften en mejladress. (Av dessa är det flera vars adress inte är aktuell.)

Jag har svårt att tro att knappt 50 procent saknar mejladress.

Min uppmaning till DS-ordförande: Gå igenom medlemsregistret och uppdatera med mejladresser!

MARIA WILHELMSON
förbundssekreterare

Det här är KD Senior!

KD Senior är ett självständigt och religiöst obundet förbund med ideologisk bas gemensam med Kristdemokraterna. Med en kristen

människosyn som värdegrund verkar KD Senior genom opinionsbildning och förslag till politiska reformer för äldres intressen, rättig-

heter och livskvalitet.

Vi välkomnar medlemmar i alla åldrar. Dagens unga är morgondagens seniorer!

Välkommen att bli

medlem eller kontakta oss om du vill veta mer, med ett mejl till: info@kdsenior.se Vi har också en hemsida, kdsenior.se, och finns på Facebook.

SeniorAktuellt produceras av Kristdemokratiska Seniorförbundet. Den når alla medlemmar i KD Senior via hemsidan och ges även ut som papperstidning. Upplaga 3 000 ex.

Redaktör: Maria Wilhelmson

Layout: Lennart Molin

Ansvarig utgivare: Lars O Molin

Tryckeri: Original Tryckeri, Umeå

Mejl: info@kdsenior.se

Tel: 076-527 25 66

Adress: KD Senior

Box 2373, 10318 Stockholm

För en politik med seniora ögon

KD Senior är med och påverkar politiken på alla områden. Våra medlemmars erfarenheter och kunskaper behövs! KD Senior arbetar särskilt för att göra livet och samhället bättre för seniorer.

Våra huvudfrågor i dag:

- Bort med ålderismen
- För ett bättre pensionssystem
- Få bukt med psykisk ohälsa
- Gemenskap istället för ensamhet

KD Senior är en kamporganisa-
tion och vill vara en spjutspets
i seniorpolitiken.

Vill du vara med och kämpa och påverka?
Välkommen att bli medlem!

För mer information: www.kdsenior.se
Här kan du också teckna ditt medlemskap.
Var med och forma en politik med seniora ögon!

